

Suomen hallitukselle 16.4.2021

(Viite: Suuntaviivat covid-19-epidemiaan liittyvien rajoitustoimien ja -suositusten hallitulle purkamiselle: Luonnos hallituksen muistioksi 9.4.2021)

Tapahtumateollisuus ry:n lausunto koskien hallituksen exit-suunnitelmaa

Tapahtumateollisuus edustaa toimialaansa laajasti yli 200 tapahtuma-alan yrityksen sekä 15 tapahtuma-alan järjestön tai liigan antamalla mandaatilla. Tapahtumateollisuudessa toimii Suomessa 3200 yritystä ja toimiala työllistää lähes 200 000 ihmistä. Koronakriisin vuoksi asetetut voimakkaat rajoitukset ja tapahtumien täyskiellot ovat aiheuttaneet tapahtuma-alan yrityksille viimeisen vuoden ajalta keskimäärin 74 % liikevaihdon menetykset. Viime vuonna lomautettuna oli yli 10 000 työntekijää ja kokonaan työllistämättä jäi lähes 140 000. Vuoden 2021 lomautuksia on jouduttu muuttamaan irtisanomisiksi ja satojen yritysten toiminta on ajettu lopullisesti alas. Koronakriisin aiheuttamat kokonaismenetykset toimialalle tulevat olemaan vähintään 2,5 miljardia euroa.

Tapahtumateollisuus katsoo, että hallituksen esitys exit-suunnitelmaksi ei ole yleisötilaisuuksien osalta riittävästi perusteltu eikä se noudata tarkkarajaisuutta ja oikeasuhtaisuutta.

RAJOITUSTEN PERUSTEET JA PURKUJÄRJESTYS

Yleisötilaisuuksien rajoituksia on esitetty purettavan viimeisenä, mutta tälle ei ole esitetty riittäviä perusteita. Ammattimaiset tapahtumajärjestäjät ovat toteuttaneet yleisötilaisuudet turvallisesti myös koronaepidemian aikana, eikä ammattimaisesti toteutetuissa yleisötilaisuuksissa ole viime kesän ja syksyn aikana syntynyt yhtään yleisöjen keskuudessa levinnyttä tartuntaketjua. Tapahtuma-alan yhtiöissä on investoitu sekä osaamiseen että turvallisuuskalustoon heti koronakriisin puhjettua keväällä 2020.

Ammattimaisilla tapahtumajärjestäjillä on kyky varmistaa yleisötilaisuuksien terveysturvallisuus myös poikkeusaikana. Ammattimaisesti järjestetyt yleisötilaisuudet ovat olleet kiellettyjä joulukuun 2020 alusta saakka. Siitä huolimatta koronatartuntojen kehitys jatkoi kasvua vielä maaliskuulle saakka.

TAPAHTUMATEOLLISUUS ry.

Yleisötilaisuudet ovat monenlaisen lainsäädännön (esim. kokoontumislaki, pelastuslaki, kuluttajaturvallisuuslaki) velvoittamina tarkasti valvottuja tilanteita, joissa tapahtumajärjestäjillä on velvollisuus vastata yleisöjen ja osallistujien turvallisuudesta sekä puuttua mahdollisiin epäkohtiin. Kun yhteiskunnan muita toimintoja ja toimialoja ryhdytään jo ensi viikosta avaamaan, on erittäin perusteltua kysyä, millä perusteilla yleisötilaisuudet eivät ole näiden rajoitusten purkamisen kohteena?

Yleisötilaisuuksien salliminen ei siis ole aiheuttanut epidemian kiihtymistä, eikä niiden kieltämisellä ole ollut epidemiaa hidastavaa vaikutusta. Yleisötilaisuuksien nykyisen kaltaiselle rajoittamiselle ei ole perusteita ja niiden purkaminen tulee aloittaa välittömästi. Yleisötilaisuuksiin kohdistuvien rajoitusten purkamisen viivyttäminen on täysin kohtuutonta ja rikkoo tapahtuma-alan toimijoiden lukuisia perusoikeuksia.

RAJOITUSTEN OIKEASUHTAISUUS JA TARKKARAJAISUUS

Yleisötilaisuuksien rajoittamispäätöksissä ei ole toteutettu tarkkarajaisuutta ja oikeasuhtaisuutta, vaan kaikenlaisia yleisötilaisuuksia on kaikissa epidemian vaiheissa rajoitettu samalla tavalla. Alueelliset ja paikalliset viranomaiset ovat näin syyllistyneet toistuvasti harkintavallan alituksiin yleisötilaisuuksiin rajoituspäätösten osalta. Harkintavallan alittamiseksi katsottavaa toimintaa ei ole harjoitettu vain yksittäisissä päätöksissä eikä vain esimerkiksi koronaepidemian pahimpana aikoina vaan sen sijaan vuoden ajan toistuvasti lukuisten viranomaisten tartuntatautilain 58 §:n nojalla antamissa päätöksissä, jotka vaikuttavat lukuisten tapahtuma-alan toimijoiden lukuisten perusoikeuksien suojaamaan toimintaan. Huvipuistot ovat ainoa poikkeus viranomaisen harkintavallan toteuttamisesta. Huvipuistojen osalta rajoituksia pystyttiin toteuttamaan tarkkarajaisesti jo viime kesän alussa. Tällaista harkintaa on kyettävä toteuttamaan välittömästi myös muiden yleisötilaisuuksien osalta.

Alueellisten ja paikallisten viranomaisten on annettava yleisötilaisuuksien osalta tarkkarajaisia ja oikeasuhtaisia päätöksiä. Tällaisella harkinnalla tulee minimoida tapahtumaelinkeinolle aiheutuvat vahingot.

TAPAHTUMATEOLLISUUS ry.

Päätöksissä tulee huomioida erilaisten tapahtumapaikkojen riskit (esim. sisä- ja ulkotila) sekä muut käytettävissä olevat (vaihtoehtoiset) keinot, joita tapahtumissa myös juridisesti voidaan toteuttaa, velvoittaa ja valvoa. Tällaisia ovat esimerkiksi kasvomaskit, joiden käytön tulisi olla vaihtoehto turvaväleille. Saatavilla on myös kattavaa tutkimusnäyttöä siitä, että koronaviruksen tartuntariskit ovat ulkotiloissa huomattavasti alhaisemmat ja kasvomaskeja käytettäessä lähellä nollaa.

KORONATODISTUKSEN LAAJA KÄYTTÖÖNOTTO SUOMESSA

Suomessa tulee katsoa eteenpäin kesän yli ja rakentaa jo nyt ratkaisuja, joilla yhteiskuntaa pidetään avoinna turvallisesti myös poikkeusaikana. Koronaepidemia saattaa jatkua tulevana syksynä ja ensi vuonnakin. Digitaalinen koronatodistus olisi ratkaisu, jolla voidaan samanaikaisesti vahvistaa elinkeinoelämämme kansainvälistä kilpailukykyä ja mahdollistaa turvallinen, avoin yhteiskunta. Koronatodistuksen *vihreä valo* olisi mahdollista saada joko koronarokotteen, tuoreen negatiivisen koronatestituloksen tai hiljattain sairastetun koronainfektion myötä. Koronatodistus kertoisi ainoastaan, että vihreän valon saaneella henkilöllä joku kolmesta vaatimuksesta täyttyy. Se ei siis yksilöisi tarkempia terveystietoja.

Koronatodistus on jo otettu tai sen käyttöönottoa suunnitellaan Suomen naapurimaissa. Mikäli Suomi jättäisi vastaavan mahdollisuuden toteuttamatta, voisi se tarkoittaa, että kansainväliset suurtapahtumat ja tapahtumaturismi suuntaisivat niihin maihin, joissa tapahtumia voidaan varmuudella toteuttaa turvallisesti alkavan kesän sekä myös ensi syksyn ja talven aikana. Laajasti käyttöön otettuna koronatodistus voisi vahvistaa yleisesti terveysturvallisuutta ja mahdollistaa yhteiskunnan pysyminen avoimena. Samalla se voisi vähentää kansalaisten tuntemaa pelkoa ja tarjoaisi mahdollisuuden toimia vastuullisesti. Rokote-, testi- tai sairastamistietoon perustuva koronatodistus takaisi kansalaisille laajasti yhdenvertaiset mahdollisuudet. Rokotuksen ottamiseen ja aktiiviseen testaamiseen rohkaiseva koronatodistus todennäköisesti lisäisi myös koronatartuntojen tunnistamista ja mahdollistaisi tartuntaketjujen katkaisun nykyistä tehokkaammin.

Tapahtumateollisuus esittää, että hallitus edistää nopeasti mahdollisuuksia ja valmistelelee tarvittavat lainsäädäntömuutokset koronatodistuksen luomiseksi ja käyttöönottamiseksi laajasti suomalaisessa yhteiskunnassa.

YLEISÖTILAISUUKSIIN LIITTYVÄN LAINSÄÄDÄNNÖN KIIREELLINEN UUDISTUSTARVE

Tapahtumateollisuus nostaa esille myös kiireellisen tarpeen yleisötilaisuuksia koskevan lainsäädännön uudistamiseen. Tartuntatautilain 58 §:ää ei ole tarkoitettu alun perin koronapandemian kaltaiseen soveltamistilanteeseen, eikä se ole perusoikeusjärjestelmän näkökulmasta siihen ongelmitta soveltuva. Arvioidessaan tartuntatautilain 58 §:ää perustuslakivaliokunta ei ole ajatellut säännöksen perustuslainmukaisuutta koronapandemian kaltaisessa tilanteessa, sillä hallituksen esitys perustuu hyvin toisenlaiseen tartuntataudin torjuntatilanteeseen kuin globaalin pandemian hallintaan. Tartuntatautilain 58 § sen paremmin kuin kokoontumislakiaan eivät tunnista yleisötilaisuuksiin liittyvää laajaa elinkeinotoimintaa tai lainkäytöstä elinkeinotoiminnalle aiheutuvia seurauksia. Tartuntatautilaissa ei esimerkiksi tunnisteta yleisötilaisuuksien voimakkaasta rajoittamisesta ja kieltämisestä aiheutuvaa elinkeinonharjoittamisen mahdollisuuden estymistä. Samoin tartuntatautilaissa voimassa olevasta lähikontaktin määritelmästä johtuen yleisötilaisuuksien järjestäminen nykyisellään ei ole taloudellisesti kannattavaa.

Yleisötilaisuuksiin kohdistuvaa lainsäädäntöä täytyy uudistaa kiireellisesti siten, että se tunnistaa tapahtumiin liittyvän laajan ja vaikuttavan ammattimaisen elinkeinotoiminnan. Tämä tarkoittaisi sekä kokoontumislain että tartuntatautilain uudistamista. Myös tämä tarve täytyy huomioida välittömästi tartuntatautilain jatkamisen käsittelyn yhteydessä.

Tapahtumateollisuus ry on tapahtuma-alojen valtakunnallinen edunvalvontajärjestö. Tapahtumateollisuus edustaa ammattimaisia tapahtumajärjestäjiä, tapahtumapaikkoja, tapahtumatekniikan ja -rakenteiden palveluita, tapahtumien lipunmyynti-, esiintyjä- turvallisuus- ja cateringpalveluita, tapahtumamyymiä sekä muita tapahtumille suunnattuja palveluja, suunnittelua ja konsultointia.

www.tapahtumateollisuus.fi

Lisätietoja:

Kati Kuusisto, edunvalvontajohtaja
p. 044 338 00 05
kati.kuusisto@tapahtumateollisuus.fi

Maria Sahlstedt, vaikuttamisjohtaja
p. 040 147 0693
maria.sahlstedt@tapahtumateollisuus.fi